

Рейтинговий звіт IVFK 005-017 про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	м. Івано-Франківськ
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення:	07.05.2009 р.
Дата оновлення:	11.05.2017 р.
Рівень кредитного рейтингу:	uaBBB+
Прогноз:	стабільний

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Висновок рейтингового агентства щодо кредитного рейтингу позичальника

Кредитний рейтинг м. Івано-Франківська ґрунтується на результатах аналізу економічних та фінансових показників за 2016 рік, даних щодо демографічної ситуації, стану ринку праці, інформації відносно боргових зобов'язань міста, наявної у розпорядженні комунальної власності та перспективних планах на майбутнє.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, що надана самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною.

Історія кредитного рейтингу

Дата	07.05.2009	12.11.2009- 08.11.2016	11.05.2017
Рівень кредитного рейтингу	uaBBB+	uaBBB+	uaBBB+
Прогноз	стабільний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	підтвердження	підтвердження

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом **uaBBB** характеризується ДОСТАТНЬОЮ кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знак «+» позначає проміжну категорію (рівень) рейтингу відносно основних категорій (рівнів).

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рівень кредитного рейтингу м. Івано-Франківська підтримується:

- високими темпами зростання доходної частини бюджету (146,3% у 2015 році та 132,8% у 2016 році) та покращенням показників ліквідності, в тому числі в результаті позитивного впливу бюджетної та податкової реформи;
- диверсифікацією господарського комплексу міста за видами економічної діяльності та низьким рівнем концентрації надходжень до бюджету за основними платниками податків та інших обов'язкових платежів;
- високим рівнем прозорості діяльності міської влади та здійсненням заходів щодо покращення надання послуг суб'єктам підприємництва та мешканцям міста.

Рівень кредитного рейтингу м. Івано-Франківська обмежується:

- високою чутливістю бюджету міста до валютних ризиків через значний обсяг місцевих гарантій, наданих за кредитами міжнародних фінансових організацій, номінованих в іноземній валюті;
- високим рівнем зношеності об'єктів інженерної, транспортної інфраструктури та житлового фонду міста, необхідністю здійснення значних капітальних вкладень у їх відновлення;
- впливом негативних чинників на фінансовий ринок і нестабільною діловою активністю в окремих секторах економіки, що негативно впливає на потенціал зростання і платоспроможність економічних суб'єктів.

Резюме

Цей аналітичний звіт розкриває основні зрушення, що відбувалися в соціально-економічній та фінансовій сферах м. Івано-Франківська протягом 2016 року та оцінку (через процедуру оновлення рейтингу) їхнього впливу на спроможність Івано-Франківської міської ради виконувати свої боргові зобов'язання.

Загальна інформація про місто

Івано-Франківськ – місто обласного значення, адміністративний центр Івано-Франківської області, важливий економічний, транспортний, фінансовий та культурний центр. Територія міста Івано-Франківська складає 83,73 кв. км, протягом 2016 року межі міста не переглядалися. До складу Івано-Франківської міської ради входять 5 сіл: с. Крихівці, с. Вовчинець, с. Угорники, с. Микитинці, с. Хриплин. Місто не має районного поділу.

Основні показники

Основні показники соціально-економічного розвитку та фінансового стану м. Івано-Франківська¹

Назва показника	2013	2014	2015	2016	Темп росту за ост. період, %
Чисельність наявного населення, тис. осіб (станом на кінець звітного періоду), тис. осіб	245,6	247,8	251,5	254,5	101,2
Середньооблікова чисельність штатних працівників, тис. осіб	73,2	73,5	69,6	69,8	100,2
Середньомісячна заробітна плата, грн.	2 702,0	2 918,0	3 497,0	4 371,0	125,0
Заборгованість з виплати заробітної плати, млн. грн. (станом на кінець звітного періоду)	6,4	7,4	3,1	4,8	156,5
Обсяг реалізації продукції у відпускних цінах, млн. грн.	3 997,6	4 263,6	10 177,0	10 343,6	101,6
Прямі іноземні інвестиції, млн. доларів США (станом на кінець звітного періоду)	338,7	504,8	464,8	456,3	98,2
Зовнішньоторговельний товарооборот, млн. доларів США	466,9	431,2	313,7	571,5	182,2
Введено в експлуатацію житла, тис. кв. м	284,6	381,3	398,7	124,7	31,3
Обсяг виконаних будівельних робіт, млн. грн.	835,0	630,6	919,6	1 037,8	112,9
Обсяг роздрібного товарообігу, млн. грн.	4 225,8	4 881,2	5 847,1	4 694,3*	113,7**
Доходи бюджету, млн. грн.	853,4	997,5	1 459,8	1 939,3	132,8
Видатки бюджету та кредитування, млн. грн.	877,0	1 001,4	1 427,8	2 179,7	152,7
Прямий борг (без врахування середньострокових позик з єдиного казначейського рахунку), млн. грн.	2,0	4,3	3,2	2,0	73,5

* дані за 9 міс. 2016 року

** темп росту до відповідного періоду попереднього року

Джерело: Виконавчий комітет Івано-Франківської міської ради

¹ Деякі кількісні дані, що аналізуються у звіті, наведені після відповідного округлення. У зв'язку з цим значення одних і тих самих показників, які наводяться в звіті більше одного разу, можуть не збігатися, а підсумкові значення окремих показників можуть не відповідати арифметичній сумі їх складових.

Соціальна сфера та економіка міста

Економічний потенціал Івано-Франківська характеризується багатогалузевою промисловістю, розвиненою комунальною та транспортною інфраструктурою. Місто має широку мережу ринкової інфраструктури, фінансових установ, закладів освіти, охорони здоров'я та культури. Основними галузями економіки міста є промисловість, сільське господарство, туризм, будівництво, транспорт і зв'язок.

Рівень диверсифікації міської економіки за видами економічної діяльності достатній, залежність господарського комплексу та бюджету міста від діяльності окремих провідних підприємств чи груп компаній або підприємств однієї галузі не висока. Це забезпечує помірну чутливість господарського комплексу та бюджету міста до економічних ризиків. Провідні позиції у наповненні місцевого бюджету шляхом відрахування обов'язкових податків та зборів займають підприємства енергетичного комплексу, машинобудування, заклади освіти, установи державного управління, фінансової сфери, а з початку 2015 року, через законодавчі нововведення (а саме: зарахування до місцевих бюджетів акцизного податку) і підприємства, що здійснюють роздрібну торгівлю підакцизними товарами (нафтопродуктами, тютюновими виробами та алкогольними напоями).

Протягом останніх 3-х років на економіку міста та його фінансовий стан негативно впливали складна ситуація в економіці країни та зростання інфляційного тиску на економіку, що призвело до зниження реальних доходів підприємств і громадян. У 2016 році після тривалої рецесії намітилися тенденції до поступового відновлення темпів зростання економіки, відбувалося уповільнення інфляційних процесів внаслідок стриманої монетарної та фіскальної політики, а також завдяки сприятливій динаміці світових цін на сировину та стабілізації інфляційних очікувань. При цьому зберігаються негативні чинники, що впливають на фінансовий ринок країни, а також нестабільна ділова активність в окремих секторах економіки, що у свою чергу негативно впливає на потенціал зростання та платоспроможність економічних суб'єктів.

Рівень соціально-економічного розвитку та інвестиційний потенціал міста високі. При цьому за результатами 2016 року динаміка більшості показників, що характеризують стан міської економіки та рівень ділової активності, була позитивною. Відновлення темпів зростання міської економіки відбулось у тому числі завдяки успішній політиці із залучення інвестицій (включаючи іноземний капітал), відкриттю нових підприємств та розширенню виробництва й кількості робочих місць на вже працюючих підприємствах, розширенню ринків збуту продукції, що виробляють підприємства міста.

Населення, трудові ресурси та ринок праці

За чисельністю населення Івано-Франківськ відноситься до середніх міст України. У 2016 році у місті зберігалася позитивна тенденція зростання чисельності наявного населення як за рахунок природного, так і механічного приросту, в тому числі внаслідок покращення рівня комфортності міста для проживання, порівняно з

іншими містами України. Це, в свою чергу, покращує забезпеченість ринку праці Івано-Франківська трудовими ресурсами. Зважаючи на структуру економіки Івано-Франківська, ринок праці міста достатньо диверсифікований як за видами економічної діяльності, так і за основними роботодавцями. На відміну від загальнодержавних тенденцій протягом 2016 року середньооблікова чисельність штатних працівників міста зросла, а рівень зайнятості населення, як і в попередні періоди, перевищував відповідний показник по країні в цілому. Збільшення кількості робочих місць у місті протягом минулого року відбувалось за рахунок відкриття нових підприємств та розширення виробництва на діючих підприємствах. Слід зауважити, що трудові ресурси міста є достатньо мобільними, значна чисельність мешканців зайнята у малому бізнесі.

Темпи зростання середньомісячної заробітної плати штатних працівників м. Івано-Франківська, як і в 2015 році, були високими та значною мірою були забезпечені поетапним зростанням мінімальної заробітної плати та здійсненням індексації заробітної плати згідно з чинним законодавством, а також покращенням результатів фінансово-економічної діяльності підприємств міста. Крім того, зміни податкового законодавства в частині нарахування ЄСВ сприяли зменшенню рівня виплат неофіційної заробітної плати працівникам підприємств міста та, відповідно, збільшенню податкової бази. Протягом 2016 року рівень оплати праці збільшився на 25% до 4 371 грн., що на 4% вище середньообласного показника, проте на 15,7% нижче середнього значення по країні. Рівень платіжної дисципліни підприємств міста, як і в попередніх періодах, залишався високим – обсяг невиплаченої заробітної плати був суттєво нижчим, ніж у більшості інших міст країни із співставною структурою господарського комплексу та чисельністю населення. Співвідношення обсягу боргу до середньомісячного фонду оплати праці становило 1,6%, що відповідає низькому рівню заборгованості. Переважний обсяг боргу припадав на підприємства-банкрути.

Зростання рівня номінальної заробітної плати позитивно впливало на динаміку надходжень податку на доходи фізичних осіб, обсяг якого збільшився в 2016 році на 60,3% до відповідного показника минулого року, що є дуже високим рівнем у порівнянні з іншими періодами. Рівень виконання уточненого річного плану також є високим – 104,3% затвердженого річного показника.

Виробнича сфера, зовнішньоекономічна та будівельна діяльність

Ситуація в реальному секторі економіки країни впродовж 2016 року характеризувалася наявністю як позитивних, так і негативних тенденцій. Негативні ділові очікування, збільшення вартості енергоресурсів, зростання цін на сировину, матеріали, товари, збереження складних умов здійснення зовнішньоекономічної діяльності, складність отримання кредитних ресурсів, – усі ці та інші процеси продовжують негативно впливати на фінансово-господарську діяльність суб'єктів господарювання, на їх зовнішньоекономічну діяльність. При цьому промисловий комплекс Івано-Франківська (з огляду на його високу диверсифікацію за галузями та підприємствами й орієнтацію переважно на кінцевого споживача), на відміну від промисловості в інших регіонах країни, менше залежав від впливу зазначених вище негативних чинників. Як і в попередніх періодах, вплив економічної рецесії в країні

на результати діяльності основних підприємств промислового комплексу міста Івано-Франківська та, відповідно, обсяги надходжень податків та зборів до міського бюджету був помірним.

За підсумками 2016 року промисловими підприємствами міста було реалізовано продукції на суму 10,3 млрд. грн., що на 1,6% більше за показник попереднього року в фактичних цінах. Середній обсяг реалізації промислової продукції у розрахунку на 1 мешканця міста майже дорівнює аналогічному показнику по країні. Порівняно невисокі темпи зростання обсягу реалізованої продукції були зумовлені скороченням обсягів промислового виробництва окремими підприємствами харчової промисловості. Зважаючи на широкий асортимент продукції, що виготовляють підприємства міста, а також успішний результат заходів з розширення ринків збуту, обсяги реалізації промислової продукції за рештою галузей протягом минулого року зростали. Зростання значною мірою було зумовлено збільшенням обсягів реалізованої продукції в енергетичному секторі (в 2,2 рази в порівнянні з 2015 роком) та машинобудівному комплексі (в 1,6 рази). При цьому окремі провідні підприємства галузі (зокрема, ДП ВО «Карпати» та ТОВ «Тайко Електронікс Юкрейн Лімітед») суттєво збільшили кількість робочих місць, що, у свою чергу, позитивно впливало на динаміку надходжень податків до бюджету міста. Як і раніше, провідними галузями промислового комплексу міста залишалися: постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря, харчова промисловість, машинобудування та виробництво іншої неметалевої продукції.

У 2016 році, на відміну від двох попередніх років, зовнішньоторговельний товарооборот у м. Івано-Франківську зростав, що було зумовлено як збільшенням обсягів експорту (в першу чергу за рахунок зернових культур та продукції машинобудування), так і імпорту. За результатами минулого року обсяг зовнішньоторговельного товарообороту підприємств Івано-Франківська збільшився в 1,8 рази та склав 571,5 млн. доларів США, що в розрахунку на 1 мешканця на 26,5% більше середнього показника по країні. Сальдо зовнішньої торгівлі товарами залишається позитивним.

Загалом міська економіка значною мірою залучена до зовнішньоекономічних процесів. З початку процесу інвестування в економіку міста було залучено 456,3 млн. дол. США прямих іноземних інвестицій, що в розрахунку на одного мешканця в 2,1 рази більше за середній показник по країні. Зважаючи на збереження стабільної внутрішньополітичної ситуації в регіоні, у м. Івано-Франківську, як і в попередніх періодах, зберігається сприятливий інвестиційний клімат, проте в зв'язку з девальвацією національної валюти та зменшенням вартості акціонерного капіталу в перерахунку на іноземну валюту відбувається подальше скорочення обсягу прямих іноземних інвестицій, залучених в економіку міста.

Інвестиційна активність на території міста Івано-Франківськ значною мірою визначається підприємствами промислового комплексу. При цьому значну роботу в напрямку покращення інвестиційного клімату проводить влада міста. Загальна сума капіталовкладень, освоєних протягом 2016 року на об'єктах міста за рахунок усіх джерел фінансування склала 2 626,4 млн. грн., що в розрахунку на 1 мешканця на 34,7% більше за середній показник по країні. Протягом 2016 року в місті

реалізовувались інвестиційні проекти провідними підприємствами промислового комплексу, а також було продовжено реалізацію проектів за участю міської влади.

Івано-Франківськ залишається одним із лідерів серед вітчизняних міст з точки зору розвитку будівельної галузі та житлового будівництва. В 2016 році відбулося зростання виконаних підприємствами міста обсягів будівельних робіт (у тому числі за рахунок інфляційної складової). В 2016 році в місті було прийнято в експлуатацію 124,7 тис. кв. м загальної площі житла, що втричі менше відповідних обсягів у 2015 році, проте, як і раніше, у розрахунку на 1 000 осіб наявного населення, цей показник суттєво перевищує відповідний показник по країні в цілому. Серед об'єктів нежитлового будівництва, що вводились до експлуатації в минулому році, були дитячі садочки, торгові площі та площі підприємств громадського харчування, фізкультурно-оздоровчий комплекс, міські комунальні мережі.

Комунальна власність та комунальне господарство

Житлово-комунальному господарству м. Івано-Франківська, як і для переважної більшості міст України, притаманний високий рівень зношеності основних засобів (зокрема, житлового фонду), об'єктів інженерної та транспортної інфраструктури міста. Міська влада щороку виділяє кошти на фінансування заходів у сфері житлово-комунального господарства та приділяє особливу увагу інвестиційним програмам та програмам розвитку міжнародного співробітництва, в тому числі з міжнародними фінансовими інституціями.

Протягом аналізованого періоду відбувався поетапний перегляд тарифів на комунальні послуги (електроенергію, газ для населення, послуги з централізованого опалення та постачання гарячої води) відповідно до постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. Було затверджено також нові побудинкові тарифи за одним із постачальників послуг. Загальний обсяг заборгованості населення за житлово-комунальні послуги (без урахування послуг із постачання електричної енергії та газопостачання) у розрахунку на 1 мешканця становив 253,7 грн., що, враховуючи динаміку зростання вартості енергоносіїв протягом останніх двох років, відповідало низькому рівню боргу.

Івано-Франківська міська рада від імені та в інтересах територіальної громади відповідно до чинного законодавства наділена повноваженнями щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності. У власності територіальної громади м. Івано-Франківська перебуває значна кількість об'єктів, у тому числі таких, що становлять комерційний інтерес. У минулому році динаміка економічного розвитку країни залишалася повільною, а рівень ділової активності невисоким, що в свою чергу впливало на попит на об'єкти нерухомості міста. Загалом, за результатами 2016 року питома вага надходжень від операцій з майном та землею комунальної власності (продаж та оренда) у структурі доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів становила 9,5%, що на 2,4 в. п. менше у порівнянні з аналогічним показником у 2015 році.

Бюджет міста

Бюджет м. Івано-Франківська – бюджет місцевого самоврядування. Івано-Франківськ є містом обласного значення, зведений бюджет якого включає міський бюджет та 5 сільських бюджетів. Організація бюджетного процесу в місті здійснюється відповідно до Конституції України, Бюджетного кодексу України, Закону України про Державний бюджет України на відповідний рік та інших законодавчих актів. У місті Івано-Франківську забезпечується висока ефективність фінансової політики, дотримуються норми чинного законодавства у цій сфері, забезпечується оперативність прийняття та реалізації управлінських рішень.

Починаючи з 01.01.2015 р., завдяки позитивним наслідкам бюджетної реформи, а також внаслідок інфляційних процесів, темпи зростання доходів міського бюджету (без урахування трансфертів) суттєво підвищились. Рівень бюджетної забезпеченості покращився та протягом 2015-2016 рр. залишався на достатньому рівні: співвідношення обсягу доходів бюджету міста в розрахунку на одного мешканця до середнього показника по місцевих бюджетах в цілому (без урахування трансфертів) за результатами виконання бюджету у 2016 році становило 98,5% (99,3% у 2015 році).

Протягом усього аналізованого періоду для бюджету міста Івано-Франківська характерним є низький рівень галузевої концентрації джерел наповнення доходної частини загального фонду, суттєва залежність місцевих фінансів від результатів діяльності окремих підприємств відсутня, а чутливість доходної частини бюджету міста до економічних ризиків є помірною. Рівень самостійності бюджету у 2016 році залишався високим, залежність від базової дотації відсутня. Зважаючи на те, що в попередніх бюджетних періодах по місту Івано-Франківську рівень надходжень податку на доходи фізичних осіб у розрахунку на 1 мешканця перевищував середній показник по країні, з бюджету міста в 2015 та 2016 роках перераховувалась реверсна дотація (вилучення) в сумі 18,2 млн. грн. та 20,9 млн. грн., відповідно.

Бюджет м. Івано-Франківська за результатами виконання в 2016 році, як і в попередньому відповідному бюджетному періоді, мав позитивне сальдо операційного балансу за загальним фондом (400,2 млн. грн.). За спеціальним фондом обсяг операційних доходів перевищив обсяг операційних видатків на 46,7 млн. грн. Бюджет міста за підсумками 2016 року виконано з профіцитом обсягом 56,5 млн. грн., у тому числі профіцит загального фонду склав 405,8 млн. грн., спеціальний фонд виконано з дефіцитом обсягом 349,4 млн. грн. Виконання бюджету з профіцитом призвело до подальшого зростання залишків на рахунках місцевого бюджету. Джерелом покриття дефіциту спеціального фонду були кошти, що передаються із загального фонду до бюджету розвитку.

Ліквідність бюджету міста за результатами 2013-2014 рр., перебувала на низькому рівні за загальним фондом та на високому рівні за спеціальним фондом. Протягом 2015 та 2016 років показники ліквідності за загальним фондом зросли до помірного рівня. Зважаючи на достатні показники ліквідності, до бюджету міста протягом 2015 та 2016 років не залучалися короткотермінові позички з єдиного казначейського рахунку на покриття тимчасових касових розривів за загальним

фондом. Станом на 01.01.2017 р. кредиторська заборгованість бюджетних установ за спеціальним фондом була майже відсутня. При цьому, внаслідок затримки надходжень субвенцій з державного бюджету станом на початок поточного року утворився суттєвий обсяг боргу за загальним фондом, а співвідношення обсягу кредиторської заборгованості бюджетних установ за загальним фондом до видатків за 2016 рік перебувало на високому рівні.

Протягом 2016 року до доходної частини бюджету міста надійшло 1 939,3 млн. грн., що на 32,8% більше, ніж обсяг відповідних надходжень в 2015 році. Основними джерелами формування доходної бази бюджету м. Івано-Франківська залишалися податкові надходження та трансферти з державного бюджету. Зважаючи на поступове відновлення темпів зростання міської економіки в 2016 році, обсяги надходжень за переважною більшістю джерел наповнення бюджету міста зростали, а рівень виконання річного плану за доходами загального та спеціального фондів за результатами 2016 року був високим та за більшістю джерел перевищував аналогічні показники за результатами 2015 та 2014 років. При цьому річний план протягом минулого року неодноразово переглядався у бік збільшення. Уточнений річний план за доходами в цілому було виконано на 104,9%, у тому числі відповідні планові показники доходної частини загального фонду бюджету міста виконані на 102,8%, спеціального фонду – на 158,5%.

Обсяг видаткової частини бюджету міста Івано-Франківська за результатами 2016 року становив 1 882,8 млн. грн. та збільшився на 31,8% проти попереднього бюджетного періоду. Затверджений на 2016 рік план за видатками бюджету було виконано на 96,8%. Основним напрямом видатків бюджету залишається фінансування установ бюджетної сфери (освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та соціального забезпечення, культури і мистецтва, фізичної культури і спорту), а також житлово-комунального господарства, будівництва та транспорту. Починаючи з 01.01.2015 р. дві найбільші за обсягами видатків галузі бюджетної сфери (освіта та охорона здоров'я) фінансуються як за рахунок доходів бюджету міста, так і відповідних субвенцій з державного бюджету. При цьому частка міста в сумарному обсязі фінансування зазначених галузей зростає.

Структура видаткової частини бюджету за економічною класифікацією характеризується зростанням у 2016 році питомої ваги капітальних видатків до 22,1% (19,4% у 2015 році), що відповідає високому рівню. Питома вага захищених статей в обсязі видатків загального фонду бюджету в аналізованому періоді залишається високою.

Бюджет міста Івано-Франківська на 2017 рік було затверджено 22.12.2016 р. Доходну частину бюджету міста Івано-Франківська затверджено в обсязі 2 240 млн. грн., що на 19,4% більше за фактичне виконання у 2016 році. Бюджетом міста передбачені помірні темпи зростання обсягу податкових надходжень, зокрема, податку на доходи фізичних осіб. Плановий обсяг видатків бюджету міста на 2017 рік встановлено в обсязі 2 268,5 млн. грн. (на 23,7% більше, ніж фактичний обсяг в 2016 році). У 2017 році місто зберігатиме статус міста-донора та перераховуватиме у поточному році реверсну дотацію до державного бюджету в обсязі 21,2 млн. грн. (на 1,3% більше ніж в 2016 році).

Боргові зобов'язання

Боргова політика Івано-Франківської міської влади визначається потребою в залученні додаткового фінансування для реалізації проектів з відновлення міської інфраструктури. Місто Івано-Франківськ має позитивну кредитну історію. Станом на 01.01.2017 р. прямі боргові зобов'язання міста склалися з кредитів, залучених від міжнародних фінансових організацій на впровадження інфраструктурних проектів та заборгованості за середньостроковими позичками, залученими з єдиного казначейського рахунку у попередніх бюджетних періодах. Станом на 01.01.2017 р. консолідований борг м. Івано-Франківська складав 274,6 млн. грн. (без урахування простроченої кредиторської заборгованості комунальних підприємств), у тому числі:

- 3,2 млн. грн. – прямий борг Івано-Франківської міської ради (без врахування середньострокових позик, залучених у попередніх бюджетних періодах з єдиного казначейського рахунку);
- 271,4 млн. грн. – сума наданих містом гарантій за отриманими кредитними коштами (у гривневому еквіваленті станом на дату складання звітності) КП «Івано-Франківськводокотехпром» та ДМП «Івано-Франківськтеплокомуненерго».

Слід зазначити, що пряме боргове навантаження бюджету міста є низьким. Співвідношення обсягу консолідованого боргу до фактичного у 2016 році обсягу доходної частини консолідованого бюджету міста без урахування трансфертів становило 27,3%, що відповідає помірному рівню. Зважаючи на нестабільну ситуацію на валютному ринку країни та зниження курсу гривні до основних світових валют, чутливість бюджету міста до валютних ризиків через значний обсяг місцевих гарантій, наданих за кредитами міжнародних фінансових організацій, номінованих в іноземній валюті, є суттєвою. Частково зменшують ризики довгостроковий період погашення основної суми боргу за угодами про субкредитування та відсутність пікових навантажень.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг м. Івано-Франківська підтверджено на рівні **uaBBB+**, прогноз «стабільний».

В.о. голови рейтингового комітету

М. Б. Проценко

Начальник відділу рейтингів небанківських установ

О. К. Самойлова

Додатки

Додаток до рейтингового звіту №1

Динаміка агрегованих бюджетних показників м. Івано-Франківська у форматі бюджетного балансу, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2013	2014	2015	2016
Податкові надходження	428 746,9	453 850,4	578 344,6	866 188,0
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	48 081,8	54 806,1	98 813,4	112 077,6
Отримані трансферти на здійснення поточних видатків	357 725,9	463 221,3	756 271,6	934 968,1
Операційні надходження всього	834 554,6	971 877,8	1 433 429,7	1 913 233,7
Поточні видатки на заробітну плату, використання товарів та послуг та інші поточні видатки	529 033,8	537 410,3	712 498,9	807 188,8
Поточні трансферти та соціальне забезпечення	261 478,3	339 392,5	439 187,0	659 186,4
Операційні видатки всього	790 512,1	876 802,8	1 151 685,9	1 466 375,2
Операційний баланс	44 042,5	95 075,0	281 743,8	446 858,6
Фінансовий дохід	697,5	6,8	8,8	5 919,9
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	71,0	69,2	59,2	249,1
Фінансовий баланс	626,5	-62,4	-50,4	5 670,8
Поточний баланс	44 669,0	95 012,6	281 693,4	452 529,3
Капітальні надходження	8 569,3	14 761,4	26 315,5	20 129,3
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	9 550,4	10 863,6	0,0	0,0
Капітальні надходження всього	18 119,7	25 625,0	26 315,5	20 129,3
Придбання основного капіталу	57 754,4	77 388,4	186 272,0	280 855,1
Капітальні трансферти	28 867,1	47 484,8	90 217,7	135 353,9
Капітальні видатки всього	86 621,5	124 873,2	276 489,8	416 209,0
Капітальний баланс	-68 501,8	-99 248,2	-250 174,2	-396 079,7
Баланс після капітальних видатків	-23 832,8	-4 235,6	31 519,2	56 449,6
Кредитування з врахуванням повернення	-204,4	-370,2	-414,3	-33,1
Профіцит/дефіцит	-23 628,5	-3 865,5	31 933,4	56 482,7
Фінансування	23 628,5	3 865,5	-31 933,4	-56 482,7
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Івано-Франківської міської ради, розрахунки «Кредит-Рейтинг»

Додаток до рейтингового звіту № 2

Динаміка основних джерел фінансування бюджету м. Івано-Франківська, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2013	2014	2015	2016
Профіцит/дефіцит	-23 628,5	-3 865,5	31 933,4	56 482,7
Фінансування	23 628,5	3 865,5	-31 933,4	-56 482,7
Зміни залишків	-4 754,7	10 112,2	-33 328,1	-53 339,6
залишок на початок року	57 833,6	62 588,3	52 476,1	85 804,1
залишок на кінець року	62 588,3	52 476,1	85 804,1	139 143,7
Фінансування за рахунок казначейського рахунку	28 000,0	-1 205,2	0,0	0,0
Залучення	363 834,9	216 900,0	0,0	0,0
Погашення	-335 834,9	-218 105,2	0,0	0,0
Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю	0,0	0,0	0,0	0,0
Повернення коштів з депозитів або пред'явлення цінних паперів	0,0	0,0	0,0	40 000,0
Розміщення коштів на депозитах або придбання цінних паперів	0,0	0,0	0,0	-40 000,0
Фінансування за борговими операціями	383,2	-1 113,0	2 251,9	-800,0
Запозичення	0,0	0,0	3 600,0	400,0
Погашення	0,0	-1 113,0	-1 348,1	-1 200,0
Інші розрахунки	0,0	-3 928,5	-857,3	-2 343,1
кошти, що передаються до бюджету розвитку	0,0	0,0	0,0	0,0
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Івано-Франківської міської ради, розрахунки «Кредит-Рейтинг»

Виконання доходної частини бюджету міста Івано-Франківськ, тис. грн.

Показники	2013 (виконано)	2014 (виконано)	2015 (виконано)	2016 (план)	2016 (виконано)	% виконання річного плану	Темп росту за ост. період, %
Податкові надходження	428 746,9	453 850,4	578 344,6	808 049,9	866 188,0	107,2	149,8
питома вага податкових надходжень в обсязі доходної частини бюджету, %	50,2	45,5	39,6	43,7	44,7	102,2	112,7
Податок та збір на доходи фізичних осіб	315 520,8	327 803,6	320 043,5	492 068,8	513 071,4	104,3	160,3
Податок на прибуток підприємств	1 295,6	530,5	3 269,4	500,0	3 908,7	781,7	119,6
Податки на власність	4 108,3	2 807,5	68,5	0,0	2,9	-	4,3
Збори та плата за спеціальне використання природних ресурсів (без плати за землю до 01.01.2015 р.)	3,5	3,9	7,4	0,0	6,5	-	88,5
Акцизний податок	X	X	88 922,4	105 408,5	118 838,4	112,7	133,6
Податок на нерухоме майно (за виключенням податку та орендної плати за землю, транспортного податку)	195,5	350,3	8 351,7	11 023,5	11 744,5	106,5	140,6
Податок та орендна плата за землю з юридичних та фізичних осіб (до 01.01.2015 р. - плата за землю)	52 474,6	56 196,1	75 728,6	86 151,4	97 361,2	113,0	128,6
Транспортний податок з юридичних та фізичних осіб	X	X	1 707,8	800,0	1 477,2	184,7	86,5
Єдиний податок	47 967,5	58 820,6	79 872,9	111 417,6	119 226,5	107,0	149,3
Місцеві податки та збори, без урахування єдиного податку та податків на нерухомість	7 060,9	7 252,6	276,8	585,1	448,3	76,6	162,0
Інші податки та збори	120,2	85,4	95,8	95,0	102,4	107,7	106,9
Неподаткові надходження	47 941,0	52 503,9	96 941,8	74 331,4	115 427,8	155,3	119,1
питома вага неподаткових надходжень в обсязі доходної частини бюджету, %	5,6	5,3	6,6	4,0	6,0	148,0	89,6
Власні надходження бюджетних установ та організацій	27 756,3	26 829,0	40 025,7	22 846,4	53 673,2	234,9	134,1
Відсотки банків за користування тимчасово вільними бюджетними коштами	690,7	0,0	0,0	5 916,2	5 916,4	100,0	-
Надходження коштів від відшкодування врат сільськогосподарського і лісгосподарського виробництва	26,3	84,5	33,7	5,0	136,3	2 725,6	404,1
Плата за оренду майнових комплексів та іншого майна, що є у комунальній власності	8 211,9	9 528,8	12 547,6	12 010,0	12 662,4	105,4	100,9
Державне мито	278,3	366,1	11 748,8	7 190,1	7 193,1	100,0	61,2
Плата за надання адміністративних послуг	74,2	0,0	12 405,4	12 669,9	13 861,8	109,4	111,7
Інші неподаткові надходження	10 903,2	15 695,5	20 180,6	13 693,8	21 984,6	160,5	108,9
Доходи від операцій з капіталом	8 569,3	14 761,4	26 315,5	18 084,5	20 129,3	111,3	76,5
питома вага операцій з капіталом в обсязі доходної частини бюджету, %	1,0	1,5	1,8	1,0	1,0	106,1	57,6
Кошти від продажу основного капіталу	4 041,5	3 384,0	8 231,1	1 791,5	1 911,2	106,7	23,2
Кошти від продажу землі і нематеріальних активів	4 527,7	11 377,4	18 084,4	16 293,0	18 218,0	111,8	100,7
Цільові фонди	838,3	2 309,0	1 880,5	2 205,0	2 569,7	116,5	136,7
питома вага цільового фонду в обсязі доходної частини бюджету, %	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	111,1	102,9
Разом доходів	486 095,5	523 424,7	703 482,4	902 670,8	1 004 314,8	111,3	142,8
Трансферти	367 276,3	474 084,9	756 271,6	946 020,9	934 968,1	98,8	123,6
в т.ч. базова дотація (до 01.01.2015р. - дотація вирівнювання)	67 410,2	110 522,4	0,0	0,0	0,0	-	-
питома вага трансфертів в обсязі доходної частини бюджету, %	43,0	47,5	51,8	51,2	48,2	94,2	93,1
ВСЬОГО	853 371,8	997 509,6	1 459 754,0	1 848 691,7	1 939 282,9	104,9	132,8

Джерело: Дані Івано-Франківської міської ради

Додаток до рейтингового звіту № 4

Виконання видаткової частини та кредитування бюджету міста Івано-Франківськ, тис. грн.

Показник	2013 (виконано)	2014 (виконано)	2015 (виконано)	2016 (план)	2016 (виконано)	% виконання річного плану	Темп росту за ост. період, %
Державне управління	30 690,7	32 803,3	44 599,3	74 269,8	72 686,6	97,9	163,0
Освіта	259 090,9	273 613,2	353 390,7	460 115,2	475 126,8	103,3	134,4
Охорона здоров'я	173 850,9	166 652,7	221 176,0	232 736,4	238 724,8	102,6	107,9
Соціальний захист і соціальна допомога	229 409,7	259 630,6	341 376,3	568 504,4	559 648,9	98,4	163,9
Житлово-комунальне господарство	34 023,5	100 766,0	136 463,5	162 244,2	145 929,2	89,9	106,9
Культура і мистецтво	30 900,8	31 621,5	42 309,8	51 039,4	49 781,8	97,5	117,7
Засоби масової інформація	2 555,4	2 810,0	3 525,0	3 890,0	3 890,0	100,0	110,4
Фізична культура і спорт	7 378,9	9 281,6	12 849,9	18 722,1	18 707,6	99,9	145,6
Будівництво	30 059,4	36 504,2	83 538,6	177 491,9	126 773,6	71,4	151,8
Транспорт	36 847,7	29 224,4	17 465,4	18 935,0	18 792,9	99,2	107,6
Інші послуги, пов'язані з економічною діяльністю	26 383,3	26 604,0	66 653,0	104 940,6	104 012,9	99,1	156,1
Охорона навколишнього природного середовища та ядерна безпека	53,1	188,8	0,0	5,0	0,0	0,0	-
Обслуговування боргу	71,0	69,2	59,2	507,0	249,1	49,1	421,0
Цільові фонди	2 572,1	3 530,7	2 098,1	7 384,9	4 147,0	56,2	197,7
Видатки, не віднесені до основних груп	10 273,5	7 708,8	60 595,3	19 835,6	21 387,3	107,8	35,3
Разом видатків	874 161,0	981 009,0	1 386 100,2	1 900 621,5	1 839 858,5	96,8	132,7
Трансферти іншим бюджетам	3 043,7	20 736,2	42 134,7	43 476,7	42 974,8	98,8	102,0
у т.ч. реверсна дотація (до 01.01.2015 р. - кошти, що передаються до Державного бюджету)	0,0	0,0	18 221,2	20 907,5	20 907,5	100,0	114,7
Усього видатків	877 204,7	1 001 745,3	1 428 234,9	1 944 098,2	1 882 833,3	96,8	131,8
Надання державного пільгового кредиту індивідуальним сільським забудовникам			42,0	52,0	52,0	100,0	123,8
Повернення коштів, наданих для кредитування індивідуальних сільських забудовників			-32,0	-32,0	-32,0	100,0	100,0
Надання пільгового довгострокового кредиту громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла	165,0	30,0	0,0	465,0	300,0	64,5	-
Повернення кредитів, наданих для кредитування громадян на будівництво (реконструкцію) та придбання житла	-369,4	-400,2	-424,3	-410,0	-353,1	86,1	83,2
Разом	877 000,3	1 001 375,1	1 427 820,6	1 944 173,2	1 882 800,2	96,8	131,9

Джерело: Дані Івано-Франківської міської ради